

BIKAS

FOCUS OP NEPAL

PB-PP
BELGIE(N) BELGIQUE

Tijdschrift voor ontwikkelingssamenwerking in Nepal
Driemaandelijks tijdschrift van BIKAS Association v.z.w.
Vol.31, n°2 - april / mei / juni 2020
Afgiftekantoor GENT-X Erkenning : P206908

Er komt een moment dat je moet kiezen tussen het omslaan van de bladzijde of het sluiten van het boek.

(anoniem)

NEPAL IN CORONATIJD

Om de verspreiding van Covid-19 te beperken, heeft de Nepalese regering op 24 maart een lockdown ingevoerd, die ook in april werd gehandhaafd.

De regering heeft een commissie op hoog niveau samengesteld onder leiding van vice-premier Ishwar Pokhrel. Premier KP Sharma Oli onderging op 4 maart een niertransplantatie en is momenteel herstellende.

De commissie zal zich toelagen op de preventie en bestrijding van het coronavirus. De eerste maatregel die werd aangekondigd was de lockdown van het land. De mensen moeten binnen blijven, behalve voor medische doeleinden en de aankoop van levensmiddelen. Ook werden alle binnen- en buitenlandse vluchten opgeschort. Deze drastische beslissing werd genomen nadat twee gevallen van Covid-19 in het land waren waargenomen. De regering van India, het op één na dichtst bevolkte land ter

ONZE PROJECTEN

THE BELGIAN BRICK CHILDREN SCHOOL FOUNDATION

wereld, dat een open grens met Nepal deelt, verklaarde eveneens op 24 maart om vanaf middernacht een lockdown in te voeren.

Op 25 april stond de teller op 51 besmette personen. Van de 51 patiënten waren er al twaalf hersteld, terwijl er 39 in het ziekenhuis bleven voor behandeling. Gelukkig werden er tot 25 april geen sterfgevallen door corona gerapporteerd. In totaal waren al 14 731 personen in quarantaine geplaatst en over het hele land 87 personen in isolatie.

Het relatief lage aantal gevallen dat in Nepal tot hertoe is waargenomen, wordt toegewezen aan het eveneens lage aantal uitgevoerde tests. Half april werd het aantal testen opgevoerd met behulp van verbeterde testkits, hoewel de betrouwbaarheid van het materiaal in vraag werd gesteld. Tot 25 april werden er totaal 49 338 testen uitgevoerd.

De ziekenhuizen in Nepal zijn niet goed uitgerust wat afdelingen intensieve zorgen en beademingsstoelten betreft. Ook is er een nijpend tekort aan artsen en degelijk opgeleide gezondheidswerkers. In het hele land zijn er ongeveer 1 100 bedden beschikbaar op intensieve zorgen en een 600-tal beademingsstoelten. Artsen en verplegend personeel vagen over een gebrek aan beschermend materiaal. Deskundigen vrezen dat de ziekenhuizen in Nepal snel overrompeld zullen worden en dat het hele verzorgingssysteem zal instorten als de bevolking getroffen wordt door het virus zoals dat in China, Europa en de Verenigde Staten het geval is geweest. Nepal heeft één arts voor 1 600 mensen, terwijl de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) één arts voor elke 1000 inwoners aanbeveelt.

Begin april importeerde de Nepalese overheid voor een waarde van 10 399 400 dollar aan covid-19 gerelateerde medische apparatuur uit China. Het betrof maskers, ontsmettingsmiddelen, persoonlijk beschermingsmateriaal (PBM's), testkits, beademingsstoelten... De koopovereenkomst werd echter verstoord door een controverse over hoge kosten en de bezorgdheid over de eigenschappen van het geleverde materiaal.

Na interne conflicten binnen de heersende Nepalese Communistische Partij (NCP) kwam er ook kritiek op regering en de belangrijkste politieke leiders. In plaats van zich te focussen op de strijd tegen het coronavirus werden tijdens de lockdown snel nog twee richtlijnen, met betrekking op de splitsing van politieke partijen en op de structuur van de Constitutionele Raad, door de regering gelooft. Na wijdverbreide kritiek van het publiek via sociale media werden de besluiten weer ingetrokken.

Half februari evacueerde de Nepalese overheid 175 Nepalese burgers uit de Chinese stad Wuhan, het epicentrum van de uitbraak van het coronavirus. Alle evacuéés werden vervolgens twee weken in quarantaine geplaatst in Bhaktapur, een stad in de Kathmanduvallei. Gelukkig bleek geen van hen besmet met het virus en mochten ze na twee weken naar huis.

De regering werd geprezen voor haar inspanningen om haar burgers terug te halen uit China en om achteraf de nodige quarantainevoorzieningen te regelen. Er is echter alom kritiek op het feit dat de overheid ongeveer 500 Nepalese arbeidsmigranten heeft achtergelaten op de grens tussen Nepal en India in het westelijke district Darchula. Zij werden door de Nepalese autoriteiten de toegang geweigerd omdat een gebrek aan quarantainevoorzieningen in het gebied het gevaar zou inhouden dat de arbeiders met hun terugkeer ook het virus zouden verspreiden.

De Nepalese regering lanceerde eerder de campagne 'Visit Nepal 2020' met als ambitieuze doelstelling twee miljoen toeristen aan te trekken. De uitbraak van het coronavirus heeft stokken in de wielen gestoken. Door de reisbeperkingen over de hele wereld heeft de overheid de campagne stopgezet.

In het scenario dat volgde, werd het tegenovergestelde gedaan. De vergunningen voor bergexpedities werden opgeschort en de autoriteiten moesten zich inspannen om bezoekers uit de trekkingroutes en bergachtige regio's terug te brengen naar Kathmandu. Van daaruit konden ze terugkeren naar hun land als de regeringen van landen zoals de VS, het Verenigd Koninkrijk, Australië, Canada... hun burgers probeerden terug naar huis te vliegen vooraleer er een totale lockdown zou zijn wegens de dreiging van het coronavirus.

Overschrijvingen vanuit het buitenland, de belangrijkste bron van deviezenreserve van Nepal, zullen aanzienlijk verminderen wat de Nepalese economie in het nieuwe Nepalese jaar 2077, dat begon op 13 april, een zware tijd zal bezorgen. De coronapandemie en de daaruit vloeiende lockdown hebben de Nepalese economie opnieuw een harde klap toegebracht. Een economie die herstelde van de verwoesting die vijf jaar geleden werd veroorzaakt door een aardbeving met een kracht van 7,8 op de schaal van Richter.

Voorlopig heeft Nepal de lockdown, hoe bitter de pil ook is, aanvaard als het belangrijkste middel om Covid-19 te bestrijden.

Hem Chaulagain, Gothatar/ Kathmandu

BRICK CHILDREN SCHOOL EN CEREBRAL PALSY CENTRUM.

Gezien de huidige toestand in verband met Covid-19 werden in de Brick Children School en het CP Centrum extra lessen ingelast over persoonlijke hygiëne.

Het Kopila Nepa team heeft onmiddellijk kleine maar toch broodnodige zaken aangeschaft voor de bewoners van de steenbakkerijen en de kinderen van de Brick Children School.

Er werden blokken zeep, handschoenen en mondmaskers gekocht en verdeeld. Het team gaf uitleg over hoe dit alles te gebruiken en ook wat 'sociale afstand' betekent in deze moeilijke tijden. Geen eenvoudige opdracht als je weet hoe de gemeenschappen daar samenleven. Het dragen van maskers is dan weer een gewoonte, maar dat was vooral vanwege de luchtvervuiling. De vallei van Kathmandu behoort zeker tot één van de meest vervuilde gebieden van de wereld en in de miljoenenstad zelf is de aanwezigheid van fijn stof een gigantisch probleem.

Het aantal longaandoeningen is de laatste jaren enorm toegenomen en daarbovenop komt nu nog eens het 'Coronavirus'.

Naast het jaarbudget van 12 000 euro heeft BBSCF ook een extra 'hulp budget' vrijgemaakt van 2 000 euro dat werd overgemaakt aan Kopila Nepa. Ook het voorziene budget van 3 000 euro, bestemd voor het 'Kenniscentrum - Kopila Nepa' werd overgemaakt.

KOPILE NEPA PLAN (2020-2025)

Sedert het begin van het millennium werd er gestart met het inrichten van onderwijs voor de kinderen van de ouders die in de steenbakkerijen leven en werken. Het project kreeg eerst de

ONZE PROJECTEN

steun van de Welse Trustees en in 2010 kwam de Belgium Brick Children School daarbij.

Het aanvankelijke project situeerde zich eerst in Tikhtali en verhuisde in 2012 naar Sanagoan, Siddhipur, waar een eerste Brick Children School complex werd gebouwd met de steun van BBCSF. De NGO Kopila Nepa werd opgericht. Er werden naaiklassen en volwassenenonderwijs ingericht.

Na de aardbeving in 2015 werd het complex met de steun van BBCSF uitgebreid met twee extra klassen, extra sanitair, water-reservoirs en zonnepanelen. In 2017 werd een annex en speciaal complex opgericht voor kinderen met een beperking, het Cerebral Palsy Centrum. In 2017 werden er ook satellietklassen opgericht met de steun van 'Street Child'. BBCSF liet in 2019 in twee satellietklassen gaarkeukens bouwen.

VISIE OP DE TOEKOMST

De overheid heeft eind vorig jaar beslist om alle activiteiten van de steenbakkerijen rond de Brick Children School in 2020 definitief te stoppen. In de maand mei zullen alle steenbakkerijen in het gebied rond Sanagoan en Siddhipur worden gesloten.

Dit is een beetje te vergelijken met het sluiten van de steenbakkerijen in de Rupelstreek of de steenkoolmijnen in Wallonië en in Limburg. Een ramp voor heel wat arbeiders en hun families. Het gebied waar de huidige Brick Children School en het Cerebral Palsy Centrum staan, werd aangeduid als stadsdeel. Heel wat 'dalit' gezinnen, de armsten der armsten, zijn na de aardbeving en ook jaren daarna niet meer teruggekeerd naar hun bergdorpen. Een feit blijft dat, wat ook de veranderingen zijn in de randgebieden rond Kathmandu, het aantal doodarme gezinnen verstoken blijft van enige voorzieningen en dat duizenden kinderen nog altijd geen onderwijs krijgen, alle 'Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen' ten spijt.

Bij de BBCSF zagen we dit al een tijdje aankomen en daarom werd er steeds meer geïnvesteerd in de satellietklassen.

De eenvoudige toegang tot kwalitatief en gratis basisonderwijs voor de Brick Children is en blijft een prioriteit voor BBCSF.

HET KOPILA NEPA KENNISCENTRUM.

Het Kopila Nepa kenniscentrum in de Brick Children School zal in deze transitie een belangrijke rol spelen.

Naast het verder zetten van de lessen in de kleuter- en basisklassen voor de lokale 'dalit' kinderen, zal het kenniscentrum opleiding geven aan leerkrachten die zullen worden ingezet in de verschillende satellietklassen.

Het Cerebral Palsy Centrum blijft zoals voorheen actief met zijn volledige staf.

Ondanks het feit dat 'StreetChild' zich om budgettaire redenen heeft moeten terugtrekken uit het project van de satellietklassen, zal worden getracht om toch zoveel mogelijk klassen in te richten. De kostprijs exploitatie per klas en per seizoen bedraagt 3 000 euro.

In de komende maanden zal het Kopila Nepa team een definitief plan voorleggen dat dan besproken zal worden met alle betrokken partijen.

In elk geval blijft BBCSF zich inzetten voor de kinderen die verstoken blijven van kwalitatief gratis onderwijs en voor de kinderen met een beperking.

De vrijwilligers van BBCSF, het Kopila Nepa team en vooral jullie Brick Children danken jullie allen van harte voor de jarenlange steun.

Meer dan ooit, zeker in deze moeilijke tijden, hebben de Brick- en de Cerebral Palsy kinderen jullie steun nodig. Hen steunen kan door een bijdrage te storten op het BIKAS rekeningnummer BE32 2200 7878 0002 met de vermelding 'Brick by Brick' of 'BBCSF'. Vanaf 40 euro ontvang je een fiscaal attest.

ONZE PROJECTEN

EEN NIEUWE SCHOOL IN HAKU

Begin maart kregen we verheugend nieuws uit Thulo Haku. Het nieuwe schoolgebouw was klaar. De deuren en vensters zaten er in, het pleisterwerk was aangebracht, de elektriciteit aangesloten en het gebouw was geleverd. Zoals verwacht had men de school een gele kleur gegeven. De lokale regering bepaalt dat alle scholen waar zij hun medewerking aan geven, geel moeten zijn.

Ook werd het op maat gemaakte schoolmeubilair geleverd. De kleuters kregen ronde tafeltjes in vrolijke kleuren. Voor de andere leerlingen zijn er degelijke schoolbanken en schoolborden voorzien.

De computertafels met stoelen werden ook bezorgd en in gebruik genomen in een klaslokaal van het oude gebouw.

De computers die door de overheid een jaar geleden werden geleverd, zijn nu eindelijk in gebruik genomen.

De leerkrachten en de kinderen van Thulo Haku zijn terecht heel fier op hun nieuwe schoolgebouw en het nieuwe meubilair.

De laatste dagen van het schooljaar kregen de studenten les in de nieuwe klassen. Na de examens ging de school dicht, net zoals overal in Nepal.

Door de wereldwijde corona-epidemie vervroegde men de examens en kwam de schoolvakantie vlugger dan normaal. Ook in Haku krijgen de kinderen geen onderwijs meer en zijn ze verplicht om thuis te blijven.

Gelukkig kunnen ze hier nog ravotten in de buitenlucht. Vermoedelijk zullen er ook velen mogen of moeten meewerken op de velden of in het huishouden...

Wij kijken er naar uit om na deze noodtoestand verder te werken aan de school van Thulo Haku. Doch nu gaat al onze aandacht naar crisis.

Vele mensen beseffen niet goed wat er gaande is. We zorgen er dan ook voor dat ze de juiste informatie krijgen en wijzen hen erop dat hygiëne zo belangrijk is.

Als hier het coronavirus uitbreekt dan dreigt er een regelrechte catastrofe. Mensen leven er kort op elkaar en hulp is veraf. Uren in de omtrek is er geen aangepaste medische zorg mogelijk en is men op zichzelf aangewezen. Overal maken mensen zeer moeilijke tijden mee.

Zoals altijd zijn het de armsten die ook nu weer het hardst getroffen worden.

Vele inwoners van Haku, die elders gingen werken, keren terug naar hun dorpen. Deze mensen, die vaak in de bouw presteerden, hebben door de lockdown geen werk meer. Geen werk betekent ook geen inkomsten meer.

Zij keren terug naar Haku om zo te ontsnappen aan het voedseltekort dat in de steden dreigt. In Haku kunnen ze de velden bewerken en hopen ze zo in hun eigen onderhoud te kunnen voorzien.

Op het platteland mag men het dorp niet verlaten terwijl men in de steden verplicht is om in huis te blijven.

De vrijheid die men in de dorpen heeft, is dus veel groter dan deze in de steden en ook dat trekt mensen aan om terug naar huis te keren.

In plaats van een vlucht naar de stad vindt nu het omgekeerde plaats.

Vanuit het Haku-project werd 8500 euro overgemaakt om aan de eerste noden te voldoen voor mensen in de Kathmanduvlei. Men kocht hiervan voedselpakketten en zeep. Ook het geven van correcte informatie en juiste voorlichting is van cruciaal belang. Meer info over het corona noodfonds lees je op blz. 15 en 16.

Wil jij het Haku-project steunen dan kan dit door geld te storten op de rekening van BIKAS B32 2200 7878 0002 met vermelding HAKU.

Wij, maar vooral de kinderen van Haku, zijn jullie heel erg dankbaar voor elke gift, groot of klein.

Betty Moureaux, Voorzitter vzw Bikas

leveren van materiaal

MANE VIGUR WATERPROJECT

HET WATERPROJECT VAN MANJUWA

Nadat de overeenkomst tussen Bikas en de lokale gemeenschap was getekend, konden we een eerste schijf geld overschrijven. Dadelijk is men begonnen met de aankoop van pijpleidingen en cement.

Alles werd met vrachtwagens van Benepa, de hoofdplaats van het Kavre district, naar het dorp Mahure gebracht. Mahure, waar het waterproject zich bevindt, ligt in de landelijke gemeenschap van Temal. De goederen werden er veilig bij de projectleider opgeslagen.

De metalen pijpleidingen werden besteld en liggen ondertussen in Benepa te wachten op transport om naar het dorp gebracht te worden.

En toen strooide de lockdown roet in het eten en werd ook hier alles stilgelegd...

Momenteel gaat alle aandacht naar de coronacrisis.

Vele mensen in de dorpen hebben geen idee wat er gaande is en geloven de talrijke valse berichten die circuleren. We hameren erop dat men de mensen de juiste informatie geeft en hoe ze zich moeten beschermen tegen het Covid-19 virus. Het belang van hygiëne en handen wassen is hier primair.

Men hoopt dat het coronavirus niet tot de dorpen zal doordringen. Het is bang afwachten of 'whishful thinking' helpt... Tot op heden is nog niemand ziek geworden maar de onzekerheid speelt parten. Een uitbraak zou hier catastrofale gevolgen hebben.

Uren in de omtrek is er geen aangepaste medische zorg mogelijk en is men op zichzelf aangewezen. Mensen leven kort op elkaar en het virus zou zich hier als een lopend vuurtje verspreiden.

Ook hier keerden vele mensen terug naar hun dorpen. Mensen die zich voordien in de Kathmanduvalei of elders gevestigd hadden, komen terug naar huis.

In de dorpen hoopt men te ontsnappen aan het voedseltekort dat in de steden dreigt. Ook in Mahure worden de velden bewerkt en heeft men nog voldoende te eten.

Rijst wordt zoals voordien aangevoerd vanuit Kathmandu of Benepa, dat op twee uren rijden van de hoofdstad ligt.

We vernamen dat er al spoedig opnieuw rijst wordt geleverd. Als er plaats is op de vrachtwagens kunnen ook de pijpleidingen opgepikt worden en naar Mahure gebracht worden. Wie weet kan men dan toch nog verder werken ...

We hopen dat deze moeilijke periode spoedig voorbij zal zijn zodat de dorpelingen terug hun dagelijks leven kunnen verder zetten. Laten we ook hopen dat deze crisis de mensen niet nog dieper in de miserie brengt.

De 209 gezinnen hunkeren al sinds de aardbeving van 2015 om terug drinkbaar water te krijgen. Nu worden ze opnieuw op proef gesteld en zullen ze weer moeten wachten.

We volgen de situatie uiteraard nauwlettend op en staan paraat om te helpen daar waar nodig.

Wil jij het waterproject van Manjuwa helpen dan is jouw steun van harte welkom. De 209 gezinnen van stromend water voorzien, is een kostelijke zaak. Elk bedrag, groot of klein, is dan ook heel erg welkom.

Bijdragen kunnen gestort worden op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met als mededeling Manjuwa

Als de maatregelen, die de regering ons oplegt omwille van het coronavirus, het toelaten, wordt ons ontbijt dat gepland was voor 15 maart opgeschoven naar een latere datum in september.

Hou je mailbox en de website van BIKAS in het oog om op de hoogte te blijven.

De opbrengst van dit ontbijt gaat integraal naar het waterproject van Manjuwa.

José Smulders, bestuurslid vzw Bikas & Betty Moureaux, voorzitter vzw Bikas

Zoals je kon lezen in het vorige tijdschrift werd het waterproject een tijdje terug geteisterd door landverschuivingen. De noodzakelijke renovatiewerkzaamheden werden snel opgestart.

Van onze projectverantwoordelijke ter plaatse, Babu Lal Tamang, kregen wij ondertussen het heugelijke bericht dat de renovatiewerken op 11 maart beëindigd zijn.

Op 27 april zou de officiële inhuuldiging plaatsgevonden hebben. Maar ook hier besliste het coronavirus er anders over. De plechtigheden worden verplaatst naar een latere datum.

Met dank voor de steun vanwege de familie Logghe

HET KALIDEVI SCHOOLPROJECT

De voltallige ploeg studenten, vrijwilligers en Cepp-leden op de zitrappen. Schoon volk!

In vorige nummers van het Bikas tijdschrift gingen we reeds in op de werking van één van onze partners in Nepal, CEPP.

CEPP – Centre for Educational Policies and Practices – wil het recht op basisonderwijs garanderen door de verbetering van het onderwijsbeleid op alle niveaus, in het bijzonder op het niveau van de lokale school, gebruik makend van bestaande voorzieningen. Ze staan voor een allesomvattend onderwijsbeleid in Nepal, een onderwijsbeleid dat gevoelig is voor sociale en culturele kwesties, voor milieuaangelegenheden en dat wat relevant is voor de gemeenschap. Ze werken nauw samen met lokale gemeenschappen, politici, leraren en kinderen, ze doen veel veldwerk en ze hebben een goede en lange traditie wat betreft samenwerking met vrijwilligers van allerlei aard.

Sinds 2016 werken CEPP, de opleiding architectuur van KUL in Gent, een aantal architecten en pedagogen nauw samen. Zij willen een schoolproject in Nepal uitbouwen dat, naast zijn traditionele functie als plek om kennis te vergaren en te delen, ook een gemeenschapsfunctie tracht te vervullen binnen het dorp. Op die manier proberen we een hogere betrokkenheid van ouders, leerlingen, leerkrachten en schoolbestuur op het schoolgebeuren als geheel te bereiken.

Februari 2020, de school van Chapp nadert haar afwerking. Voor het derde jaar op rij trokken we begin februari met een groep studenten van KUL Sint Lucas Gent naar Chapp, waar de werken aan de school gestaag en zeker vorderen. De werken aan de natuurstenen vloer van de buitenklas en de houten buitenwanden zijn in de weken voor onze aankomst door de aannemers in het dorp verder gezet, waardoor we nu samen alle vragen en eventuele problemen kunnen overlopen en bijsturen.

Het resultaat mag er alleszins zijn! Het contrast van het brute staal en beton, met de warme kleuren van de lokale CSEB-blokken en het Sal-hout, brengt de verschillende materialen extra tot hun recht.

De dorpingen hebben volop doorgewerkt aan de houten buitenwanden. Prachtig, dat Sal-hout!

Het experiment op zich is even interessant als het resultaat. We hebben tijdens deze week gefocust op de verdere afwerking van het gebouw met lokale materialen. Er werden testen gedaan met verschillende mengelingen voor de lemen vloer (in de landbouwklas) en wij deden experimenten met de juiste verhoudingen voor de rice-husk/ cement panelen. Je leest het goed; we zijn op zoek naar een paneel bestaande uit (de zeer lichte) rijspelletjes (overvloedig aanwezig in Nepal), gebonden door cement of leem.

Bishnu springt (letterlijk) bij om de cow-dung en leem goed te mengen voor de nieuwe leemvloer van de landbouwklas

Op kleine vlakken worden verschillende leem-mengsels getest. Het mengsel zonder barsten (na het drogen), wint!

De eerste rice-husk panelen zijn alleszins stevig. Maar misschien nog wat te zwaar...

De combinatie met kippengas als eenvoudige wapening gaf alvast eerste beloftevolle resultaten. Een aantal studenten nam het op zich om bij terugkomst in België dit onderzoek verder uit te werken.

In dialoog. Daarnaast hadden we er een prioriteit van gemaakt om via workshops, rondgangen, spel en gesprek, de ouders, leerlingen en leerkrachten intensief te betrekken bij en te informeren over onze ideeën voor de school, haar afwerking en haar gebruik. Er werden aparte namiddagen georganiseerd voor de leerkrachten

ONZE PROJECTEN

Wil je ook je 'steentje' bijdragen tot de 'Post School', dan kan dit door een storting op het nummer BE32 2200 7878 0002 van BIKAS vzw, met als vermelding 'Van School tot School - Post School Project'

en ouders en het kwam tot een fijne afsluiter met chai en gezang in de buitenklas.
Halverwege de week arriveerden ook Carine en Paul in het dorp. Zij spelen met hun educatieve workshops en lessen een belangrijke rol in de dialoog met (en tussen) ouders en leerkrachten.

De samenwerking met CEPP, de school en de dorpingen was zeer opbouwend en constructief, iedereen is opgetogen over de voorbije week.
Iedereen kijkt uit naar de finale afwerking van de school, het wordt een juweel!

De leerkrachten krijgen een toelichting over de verschillende klassen door onze KUL-studenten.

Michael Rai (CEPP) geeft aan de hand van een inzichtelijke maquette uitleg aan de ouders over de verschillende klassen en hun gebruik

De ouders zijn alvast enthousiast over de nieuwe school. En op zo'n samenkomst kan een kop chai-thee uiteraard niet ontbreken.

Een mooie afsluiter: een zangmoment met alle kinderen van de school in de buitenklas!

'Dit project is een samenwerking tussen vier docenten van de KUL: Ignaas Back, Klaas Vanslembrouck, Hilde Bouchez en Tom Callebaut; twee ervaren vrijwilligers Carine Verleye Et Paul Beké, architect Wart Thys en graficus Lin Seminck.

ar. Wart Thys.

ONZE PROJECTEN

VAN SCHOOL TOT SCHOOL

Laten we samenwerken!

Ons werkverblijf, van 8 januari tot 26 februari 2020, gaf ons het voorrecht om samen te werken met tien verschillende scholen en om lerarenvorming te geven in samenwerking met CEPP en studenten lerarenopleiding Erasmus Hogeschool Brussel. We konden elkaar aanmoedigen en inspireren!

Susma, kleuterleidster van de Brick Children School maakte deze gevoelspoppetjes.

Haar collega Sanita naaide een interactieve wereldkaart voor de grotere kinderen.

Een workshop voor 14 opvoeders van het Cerebral Palsy Centre. We maakten aangepaste materialen voor kinderen met een beperking, zoals deze high contrast prenten. Kinderen met CP hebben vaak ook visuele problemen.

In Jutepani kwam een natuurlijke speeltuin tot stand.

In Simras namen kinderen, 20 leerkrachten uit 15 verschillende scholen en zes CEPP staff deel aan de lerarenvorming.

ONZE PROJECTEN

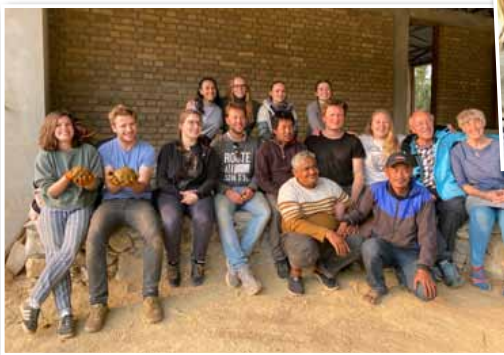
Als je de inspanningen van CEPP (Centre for Educational Policies and Practices) graag wilt ondersteunen, dan is uw bijdrage welkom op het rekeningnummer BE 32 2200 7878 0002 van BIKAS vzw, met de vermelding 'Van school tot school' of 'Vrienden van Paul en Carine'.

Hartelijk dank!

Paul Beké en Carine Verleye

Officiële inhuizing van de Post School!

KU Leuven Architectuur, Erasmus Hogeschool en CEPP bij de realisatie van de Post School in Chapp.

DHANYABAD

DANK VANWEGE DE BRICK CHILDREN

Nike for a better World

Tijdens het slotfeest kreeg BBCSF een symbolische cheque overhandigd van 1562 euro.

De BBCSF stand op de Nike kerstmarkt mocht een opbrengst van 1 200 euro optekenen. Nike heeft het bedrag opgetrokken tot 1 562 euro. Namens de Brick Children een welgemeende dhanyabad.

De voorstelling van de film 'Tibet, de Bergen van de Goden' op 9 maart in het cultuurcentrum Zwaneberg in Heist-op-den-Berg bracht 710 euro op. Met dank aan de gulle gevers, de gemeente Heist-op-den-Berg en de verantwoordelijken van cultuurcentrum Zwaneberg.

'Wereldraad Kortenberg' steunde BBCSF met een subsidie van 1 500 euro.

BBCSF dankt zijn trouwe sponsors voor de steun aan hun project.

BEDANKT HIDROPLUS PIDPA

Onze oprechte dankbaarheid voor de gulle bijdrage van 5000 euro aan het waterproject Manjuwa.

Als gevolg van de grote aardbeving van 2015 is de plaatselijke bron die de dorpen van Mahure van water voorziet, volledig droog komen te staan. Sindsdien zijn de inwoners genoodzaakt 300 meter af te dalen naar de dichtstbijzijnde rivier om in hun watervoorraad te voorzien.

Door de steun van HIDROPLUS PIDPA zijn we een stap dichterbij de realisatie van school, plaatselijk beschikbaar water voor 209 gezinnen, een school en een klooster.

In naam van Bikas zeggen wij: "Bedankt, Dhanyabad Hidroplus Pidpa voor het positieve verschil dat jullie hebben gemaakt. Jullie steun motiveert ons en helpt ons hard te blijven werken om ons doel te bereiken."

Bikas bestuurslid José Smulders, ook drijvende kracht achter het Manjuwa waterproject, mocht de cheque in ontvangst nemen.

DE WARMSTE WEEK

De Koning Boudewijnstichting stortte 519,13 euro ten voordele van het Haku-project dat mee deed met 'De Warmste Week - Music for Life 2019' van studio Brussel

Ook dit jaar zal het Haku-project weer van de partij zijn bij de warmste week van het jaar.

DHANYABAD

NEOS LEOPOLDSBURG STEUNT HAKU

Bij Neos Leopoldsburg gaven Michel Scout en Joske Vranken een voordracht over Nepal, aan de hand van foto's die ze ter plaatse zelf gemaakt hadden.

De aanwezigen wisten de causerie erg te smaken. De opbrengst, 500 euro, werd overgemaakt aan het Haku project.

Dankjewel Neos Leopoldsburg!

DHANYABAD!!!

- Gemeente Lubbeek: 1138,46 euro voor BBCSF
- Gemeente Zonhoven: 1907,47 euro voor Tawal
- PIDPA: 5000 euro voor het Manjuwa water-project
- Wereldmarkt Kortenberg: 1500 euro voor BBCSF
- Brummo NV: 1 500 euro
- Sabam CVBA: 500 euro voor BBCSF

(Giften van particulieren zijn in deze lijst niet vermeld.)

GIFTEN

Voor een gift van 15 euro per jaar ontvang je ons trimestriële tijdschrift (zwart-wit) per post en/of online in kleur. Vanaf een gift van 40 euro ontvang je een fiscaal attest. Je kan ons steunen op het nummer BE32 2200 7878 0002 op naam van Bikas vzw.

BIKAS ON LINE

Buiten onze website - <https://www.bikas.org/> - zijn we nu ook te vinden op Facebook, zoek naar Bikas België-Belgique ... en wordt vriend van Bikas!

HET BIKAS TIJDSCHRIFT IN KLEUR???

Dat kan als je over een e-mail adres beschikt. Stuur je e-mail adres naar info@bikas.be, met de vermelding 'Bikas tijdschrift digitaal'. Uiteraard kan je ook de papieren Bikas blijven ontvangen, vermeld dan 'Bikas tijdschrift digitaal EN per post'.

NOODHULP CORONACRISIS KATHMANDUVALLEI EN POKHARA

De wereldwijde coronacrisis treft ook Nepal heel zwaar. Sinds 23 maart is hier eveneens een lockdown van kracht. Het chaotische verkeer in de steden is tot stilstand gekomen, de straten zijn leeg, de smog is weggetrokken en men kan vanuit Kathmandu zelfs de besneeuwde toppen van de Himalaya opnieuw zien. De natuur herademt nu de lucht in jaren niet meer zo zuiver is geweest. Allemaal heel positieve gewaarwordingen. Het zijn ongewone maar anderzijds ook heel mooie beelden die we van Kathmandu krijgen. Tot zo ver het positieve ...

De mensen daarentegen worden zeer zwaar op de proef gesteld tijdens deze lockdownperiode. Iedereen is verplicht om binnen te blijven wat voor velen een heel moeilijke opgave is. Mensen uit de hogere of middenklasse leven vaak in grotere huizen en hebben ruimte genoeg. Zij hebben het beduidend minder zwaar met de blijf-in-uw kot-maatregel dan vele andere Nepalezen. Voor de meesten is de toestand totaal verschillend. Ouders met kinderen delen één kamer en soms zijn er nog grootouders of andere familieleden die samen wonen. Men zit hier letterlijk op elkaars lip. Kinderen kunnen niet meer naar school en vervelen zich dood. Buiten spelen met vriendjes mag niet. Een koertje of tuin is er vaak niet. Er zit dus voor de meesten niets anders op dan de hele dag op hun smartphone te tokkelen. Ook de volwassenen weten niet wat gedaan. Eten koken en opruimen is vlug gedaan. Ook zij zitten urenlang op hun smartphone en maar al te vaak wordt er te veel alcohol boven gehaald.

In de vroege ochtend mag er gewinkeld worden. Dan zijn de winkels en kraampjes open en komt men massaal op straat. Van 'social distancing' is dan geen sprake. De schrik dat voedingsproducten schaarser worden, doen de prijzen stijgen. Voor velen zijn het harde tijden. Hun spaarpotje begint vlug te slinken en sociale voorzieningen zijn er niet.

Tot op heden is ook hier geen vooruitzicht op een snelle verbetering van de toestand.

De regering probeert voedselpakketten te verdelen maar faalt in de distributie. Corruptie is zelfs in deze tijden nooit ver weg. De mensen die het werkelijk nodig hebben, worden niet bedeed en anderen die het niet echt behoeven, grabbelen het weg.

Vele Nepalezen die nu in de Kathmanduvallei leven, komen uit afgelegen plattelands regio's. Destijds kwamen zij hun geluk in de hoofdstad zoeken. Vaak had hun werk met het toerisme te maken dat nu volledig stil is gevallen. Anderen werkten in de bouw of in de steenbakkerijen. Ongeschoolde arbeiders presteerden op dag- of weekbasis en werden per dag of week betaald.

Met de lockdown is hun werk van de ene op de andere dag gestopt. Er komt geen geld meer binnen en dit terwijl de onkosten blijven. Sommige werknemers kregen hun laatste loon zelfs niet meer uitbetaald. In de Kathmanduvallei wordt het voedsel alsmaar duurder en schaarser.

Velen zitten in een heel moeilijke situatie en hebben keuzes moeten maken. Meer dan 40 procent van de mensen die in de steden wonen, keren terug naar de dorpen waar hun roots liggen. Bij gebrek aan transport zijn ze vaak dagen te voet onderweg om soms honderden kilometers af te leggen. Bekapt en bezakt keren ze terug naar huis. Liever afzien tijdens de lange voettocht terug naar hun dorp dan te sterven van honger in Kathmandu, geven ze aan.

We zagen schrijnende beelden van massa's mensen die onderweg waren. Velen overbruggen de lange afstanden met weinig eten en rekenen op de goodwill van de mensen die ze onderweg tegen komen. In de dorpen is er tot op heden nog voedsel genoeg. Men bewerkt de akkers en hoopt om zo in eigen levensonderhoud te kunnen voorzien.

Door terug naar hun dorpen te keren, hopen ze ook aan het co-

NOODHULP CORONACRISIS KATHMANDUVALLEI EN POKHARA

coronavirus te ontsnappen. Uiteraard is er op die manier een risico dat men besmettingen niet verder gaat uitdragen zonder dit te beseffen. Men leeft in de veronderstelling dat het virus niet in de bergen geraakt.

Hopelijk blijven de mensen hier inderdaad van gespaard. Doch de toekomst zal het uitwijzen.

We beseffen zeer goed dat de specifieke medische zorg voor coronapatiënten in Nepal zeer beperkt is. Men kan onmogelijk een grote stroom zieken aan. In de afgelegen gebieden is er helemaal geen voorziening voor zulke patiënten.

Voor vele arbeiders is er geen mogelijkheid om terug naar hun dorp te reizen. Hun gezondheid laat dit niet toe, ze kunnen te voet niet zo ver gaan, ze zitten met kinderen, ze hebben geen verblijfplaats meer in hun dorp van afkomst of ze hebben andere redenen waardoor zij genoodzaakt zijn om in de steden te blijven. Deze mensen trachten te overleven en kunnen dit vaak alleen dankzij de hulp van anderen.

Babu Lal Tamang, de drijvende kracht achter het Mane Vigur waterproject, bracht ons op de hoogte van de toestand van vele mensen die in nood zijn rond Bhaktapur, de stad waar hij woont. Met Bikas zijn we dadelijk in actie gekomen om hulp te bieden. Vanuit het Haku project werd er geld vrijgemaakt om de eerste schaarste te lenigen voor de mensen in nood in de Kathmanduvallei en ook in de buurt van Pokhara.

Babu Lal, die al jaren gekend is bij verschillende bestuursleden, heeft een groot hart en is steeds bereid om zijn behoeftige medemensen te helpen. Hij zal ter plaatse alles in goede banen leiden. Reeds voor 98 gezinnen rond Bhaktapur werden er voedselpakketten en zeep voorzien. Men gaf hen de nodige correcte informatie over het coronavirus, want velen wisten zelfs niet wat er gaande was.

Babu Lal zette zich de laatste weken van april ook in om de mensen, die terug naar hun dorp van afkomst wilden, te helpen bij hun terugkeer.

Hij coördineerde tientallen bussen die naar alle windstreken reden en soms tot drie dagen onderweg waren. Vele mensen hadden na de dagenlange busrit nog een stevige voettocht voor de boeg om tot in hun dorp te geraken.

Het is een rare situatie gaf Babu Lal aan. In de dorpen bleven de laatste jaren vooral de oudere mensen achter. De vlucht naar de stad was groot. Nu keren jonge mensen, die een heel ander bestaan gewoon zijn in een grootstad, massaal terug naar het dorpsleven. Dat zal voor velen een speciale ervaring zijn. Benieuwd hoe dat verder gaat verlopen.

We luisterden ook naar de noden van de mensen die vroeger in Haku woonden en die na de aardbeving in de Kathmanduvallei terecht gekomen zijn.

Op vier verschillende plaatsen leven telkens groepen van 50 à 100 mensen, in totaal 114 gezinnen. Ook zij hebben het heel moeilijk

om de eindjes aan elkaar te knopen. Niemand van hen heeft nog werk en dus ook geen inkomen. Gronden om te bewerken hebben ze niet. Ze zijn dus genoodzaakt om eten te kopen.

Via Ngawa Tamang, die ons bijstaat met het Haku-project, hebben we deze mensen kunnen helpen met eten, zeep en voorlichting.

Ook Shilshila Acharya van HCI, onze lokale partner met wie we onder andere aardbevingsbestendige huizen bouwden, vraagt hulp voor hun vrouwengroep die nu zonder enig inkomen in Kathmandu vast zit. Het gaat om alleenstaande vrouwen die zij opvangen en aan wie ze een opleiding gaven en werk bezorgden. Ook zij vragen hulp om deze moeilijke tijden te overbruggen.

Via Rajendra Lama, die ons steunt met het Manjuwa waterproject, kwam de dringende vraag om te helpen in de buurt van Pokhara waar zowat 200 families in de problemen zitten. Zowel minderheden van Jalaris, een vissersgemeenschap, als dalits, de laagste kaste, geraakten zonder eten.

Hun belangrijkste inkomsten waren de visvangst in het Begnas en Rupa meer. Nu de visvangst verplicht is gestopt, hebben ze geen inkomen meer. Ze kunnen nu zelf niet meer instaan voor hun onderhoud en dreigen in hongersnood te komen.

We hebben ondertussen voedselpakketten naar hen kunnen sturen. Met dit eten kunnen ze een maand overleven. Ook hier voorzagen we zeep waarmee ze geregeld hun handen kunnen wassen, om de verspreiding van het coronavirus te voorkomen.

Bikas wil zo veel mogelijk mensen in Nepal helpen in deze moeilijke periode, waarin voor velen hongersnood niet veraf is. Hiervoor hebben we jullie hulp hard nodig.

Wil je helpen in deze moeilijke coronacrisis, dan is jouw steun van harte welkom op de rekening van BIKAS BE32 2200 7878 0002

GASTVRIJ NEPAL

Wie zich soms een beetje opgelaten voelt als men door de plaatselijke bevolking als een held of koning wordt onthaald, moet één ding weten: de gastvrijheid van de Nepalezen is indrukwekkend.

Ze zijn heel blij als je bij hen op bezoek gaat. Ze bieden je altijd iets te eten of te drinken aan. Onmiddellijk wordt er thee gezet. Ze dringen er op aan dat je met hen mee eet. Hun met liefde klaargemaakte maaltijd weigeren, is dan ook een grote teleurstelling voor gastheer en gastvrouw.

Bij grotere feestelijkheden worden buitenlandse gasten onthaald op muziek en met de niet weg te denken bloemenkransen die gul en met een brede glimlach om de hals worden gehangen. Ook de bloedrode tika's mogen niet ontbreken. Vaak worden de gasten, tot jolijt van de dorpelingen, kwistig met het rode poeder bestrooid.

In Nepal begroet men elkaar door de handpalmen tegen elkaar te leggen als in een gebed, terwijl men lichtjes buigt en namasté zegt. Met deze groet blijf je op gepaste afstand van elkaar en keurig op je eigen plek. Veel van onze westerse omgangsvormen zijn gebaseerd op argwaan. Mekaar een hand geven betekende 'niets aan de hand', geen verborgen wapens. De omhelzing was in oorsprong niets anders dan het fouilleren van mekaars lichaam op verborgen wapentuig.

Als we om corona te onderdrukken deze respectvolle groet eens overnamen. Houd afstand, maak een lichte buiging en groet in je eigen taal... Namasté...

(In onze volgende tijdschriften zullen we iedere keer een beetje meer ingaan op Nepalese gebruiken en omgangsvormen. Namens de redactie)

DOORDENKERTJE

DOORDENKERTJE IN DEZE CORONATIJDEN

We vielen in slaap in de ene wereld en we werden wakker in de andere.

Plots heeft Disney geen magie meer, Parijs is niet meer romantisch, New York staat niet meer op, de Chinese muur is geen fort meer en Mekka is leeg.

Knuffels en kussen worden ineens wapens, niet bezoeken van ouders en vrienden wordt een daad van liefde.

Plotseling beseft je dat macht, schoonheid en geld waardeloos zijn en je niet de zuurstof kunnen geven waar je voor vecht.

De wereld gaat verder met zijn leven en het is prachtig. Het zet alleen mensen in kouken.

Ik denk dat de Moeder Natuur ons een bericht stuurt: "Je bent niet nodig. De lucht, aarde, water en hemel zonder jou zijn prima. Als je terugkomt, vergeet dan niet dat jullie mijn gasten zijn, niet mijn meesters."

Anoniem

CORONAVIRUS COVID-19 VERTRAAGT OOK DE BOUW VAN LUCHTHAVEN

De voltooiing van Pokhara International Airport wordt vertraagd door de het coronavirus. Deze luchthaven moet de bestaande Pokhara Airport vervangen, die sinds juli 1958 in gebruik is. In 2014 werd de bouw van de nieuwe luchthaven uitbesteed aan China CAMC Engineering. In maart van dit jaar heeft de maatschappij nog de bouw van een platform voltooid. Bij de plaatselijke bevolking kwam er protest toen werd bekendgemaakt dat er nog eens gronden zouden onteigend worden voor de aanleg van het vliegveld. Bovendien wordt er gevreesd dat luchtsporten met ultralichte vliegtuigjes en paragliders aan banden zullen gelegd worden. Paragliding is de laatste twintig jaar een grote attractie van de stad.

NOG ANDERE PROJECTEN OP DE HELLING DOOR HET CORONAVIRUS

De luchthaven van Pokhara is niet het enige project dat door de pandemie is getroffen. Ook de exploitatie van Gautam Buddha Airport is niet kunnen starten in maart. Door de uitbraak van de corona epidemie in China kon de apparatuur, die nodig is voor de werking van de luchthaven, niet geïnstalleerd worden door het Chinese technische team. Deze luchthaven, op 20 km van Lumbini, wordt gebouwd door de Chinese Northwest Civil Aviation Airport Construction Group. Andere infrastructuurwerken zoals het Melamchi-watervoorzie-

ningsproject en verschillende waterkrachtcentrales, zoals het 756 megawatt Tamor Storage Hydro Electric Project, lopen ernstige vertragingen op door het coronavirus.

VERPLICHTE YOGALESSEN VOOR SCHOLIEREN

Als de leerlingen in Nepal straks weer naar school mogen, zullen ook yogalessen op de agenda staan. Naast de andere verplichte vakken zullen alle leerlingen in de hogere klassen wekelijks lessen krijgen in yoga en traditionele geneeskunde. "Yoga is onze oude wetenschap", zei onderwijsminister Giriraj Mani Pokhrel, "we willen dat onze scholieren dat gaan leren." Op deze stap, die mindfulness en een goede gezondheid wil bevorderen, kwam kritiek van religieuze minderheden die yoga beschouwen als een onderdeel van de hindoeïstische geschriften. Maar waarschijnlijk kan, na de opofferingen van de lockdown, yoga het mentale en fysieke welzijn van de jongeren enkel maar stimuleren.

(Op 27 april startte het nieuwe schooljaar in Nepal. Ook daar krijgen de kinderen online les, via de smartphone, elke dag een uurtje.)

BIJ GEBREK AAN DE MOUNT EVEREST... DAN MAAR DE TRAP

De Britse avonturier Rob Ferguson zou in april naar Nepal trekken om de Mount Everest te beklimmen. Toen de reis geannuleerd werd vanwege de coronacrisis besloten Rob en twee anderen van

het team de hoogste berg dan maar te beklimmen in eigen huis. De groep zamelde ondertussen geld in voor de Britse gezondheidszorg. De tocht werd tijdens een video call begeleid door Jamling Tenzing, de zoon van Sherpa Tenzing die samen met Edmund Hillary als eerste de top van de Everest haalde. Na 6 506 keer de trap op en af te hebben gelopen, haalde Ferguson de 'top' in 24 uur tijd.

EUROPESE HULP VOOR NEPAL

De EU biedt Nepal een hulppakket van 75 miljoen euro aan om de uitbraak van de coronapandemie aan te pakken en de gevolgen ervan te verzachten. Veronica Cody, EU-ambassadeur in Nepal zei hierover het volgende: "In moeilijke tijden is de Europese Unie een betrouwbare vriend en partner voor Nepal. We hopen dat onze bijdrage de inspanningen van de regering ondersteunt om effectief op deze crisis te reageren, zodat de impact op de meest kwetsbaren wordt verminderd. Internationale samenwerking en solidariteit zijn nu belangrijker dan ooit." De EU werkt nauw samen met de VN, met andere internationale en humanitaire organisaties en met partners over de hele wereld.

BRUGGELING MAAKT CD OP BASIS VAN NEPALESE OPERA

Dijf Sanders reisde vorig jaar naar Nepal om zogenaamde 'field recordings' te maken. Om dit basismateriaal aan te vullen, trok hij

naar de Ardennen om daar samen met drummer Simon Segers, saxofonist Mattias De Craene en sitarspeler Nicolas Mortelmans de cd Puja te maken. De single 'Hanuman' is gebaseerd op een Nepalese opera. "Hanuman geldt in Nepal trouwens als de god van de kracht, een supreme destroyer of evil", nog aldus Dijf 'David' Sanders. Wie wil luisteren, surf naar <https://www.youtube.com/watch?v=iGO9RreHMkk>

OVERLEG TUSSEN CHINA EN NEPAL OVER TIBETAANSE GENEESKUNDE

In deze coronatijden worden alle mogelijke pistes verkend om de pandemie een halt toe te roepen. Zo werd het inzetten van de Tibetaanse geneeskunde op 18 april tijdens een online conferentie door Chinese deskundigen in Nepal geïntroduceerd. Sinds de uitbraak van de crisis heeft het Beijing Hospital of Tibetan Medicine negen 'epidemic prevention powder' zakjes aan Nepal en andere BRI (Belt and Road Initiative) landen geschonken. Volgens Chinese artsen verbetert het poeder de capaciteit van de luchtwegen om zich tegen het virus te beschermen. Zakjes met hetzelfde recept werden gebruikt tijdens de SARS-uitbraak in 2003. Sowa Rigpa, het Tibetaans voor de traditionele geneeskunde van Tibet, is meer dan 2000 jaar oud en is ontwikkeld op het Qinghai-Tibet plateau.

WANDELREIZEN
SPECIALIST IN NEPAL

ANDERS REIZEN

- in groep
- individueel op maat

ANDERSREIZEN.BE/NEPAL

ANG TSHERING SHERPA & JO LOGGHE...
+45 jaar ervaring!

MET ZOON DAWA STEVEN SHERPA, BERGBEKLIMMER
EVEREST, LHOTSE, CHO OYU, GREAT HIMALAYA TRAIL

NEPAL - TIBET - BHUTAN - SIKKIM

• RONDREIZEN • TREKKING • RAFTING • SAFARI • HOTELRESERVATIE • VLEGTUIGBOEKINGEN • EXPEDITIES

ASIAN TREKKING
Est. 1982

P.O. Box 3022 Thamel, Kathmandu, Nepal
Phone: 00977 (1) 4424249 / Fax: 00977 (1) 4411878
E-mail: info@asian-trekking.com / www.asian-trekking.com

Contactadres en info:
Astridlaan 39, 8310 Assebroek
Email: astrek@scarlet.be / Tel: 0473 32 65 87

Al meer dan 30 jaar
actief in Nepal

BIKAS.be

Steun mijn
toekomst

reistips > reisverslagen > Reiskrant > vragendeskwandel- en fietsgidsen voor binnen- en buitenland

Plan zelf je reis
ver weg én dichtbij

www.wegwijzer.be

WEGWIJZER VZW
ONAFHANKELIJKE
REISINFORMATIE

REDACTIE

De redactie van het BIKAS tijdschrift is in handen van Irene Van Driessche, bestuurslid Bikas. Je kan haar mailen en info toesturen op haar e-mail adres irene@bikas.be. Alle info over acties ten voordele van Bikas en Nepal zijn welkom. Ook reiservaringen en -tips, interessante weetjes...

[HTTPS://WWW.BIKAS.ORG/](https://www.bikas.org/)

Onze webmaster Omer D'Hondt is ondertussen volop bezig om onze website volledig drietaling gebruiksklaar te maken. Heb je suggesties? Mail ze dan door naar omer@bikas.be.

BIKAS
FOCUS OP NEPAL

colofon

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL
'BIKAS' ASSOCIATION VZW

Vol.31, n°2 - april / mei / juni 2020 – Afgiftekantoor: GENT-X Erkenning : P206908

Steun: 15 EURO op rekening **BE32 2200 7878 0002** op naam van Bikas Association vzw. (fiscaal attest voor giften vanaf 40 EURO)
Verantwoordelijke uitgever: Irene Van Driessche, Bresserdijk 9, 2400 Mol, irene@bikas.be **Secretariaat:** Karel Arets, Doolstraat 36, 2275 Gierle, België (alle briefwisseling op dit adres)- tel. 014 55 27 84 - info@bikas.be - www.bikas.be - Ondernemingsnummer Bikas 476 058 875 - Ook een Franstalige Bikas is verkrijgbaar, vraag informatie op het secretariaat - Opmaak en druk: www.dewrikker.be

'Bikas' is het Nepalese woord voor 'ontwikkeling'